

SISEMINISTEERIUM

Jürgen Ligi
Rahandusministeerium

Teie: 03.06.2026 nr RAM/26-0666/-1K

Meie: 19.06.2026 nr 1-7/177-2

Eelnõu koostöölastamine

Austatud rahandusminister

Rahandusministeerium on esitanud Siseministeeriumile koostöölastamiseks rahandusministri määruse „Tegelike kasusaajate 6. aprilli 2023.a määruse nr 22 „Tegelike kasusaajate andmekogu asutamine ja põhimäärus“ muutmise eelnõu. Siseministeerium koostöölastab eelnõu järgmiste märkuste ja ettepanekutega arvestamisel:

- 1) Eelnõu paragrahvi 2 sissejuhatavas lauseosas asendatakse tekstiosa „ja avalikustades teavet“ tekstiosaga „kontrollides ja tehes juurdepääsuõigust omavatele isikutele kättesaadavaks andmed“;

Eelnõu seletuskirjas selgitatakse, et muudatuse eesmärk on viia andmekogu pidamise eesmärki kirjeldav säte koostöölla tegelike kasusaajate andmetele juurdepääsu uue korraga, mille kohaselt ei ole andmekogu andmed edaspidi üldiselt kõigile kättesaadavad ja avalikud, vaid andmed tehakse kättesaadavaks üksnes juurdepääsuõigust omavatele isikutele. Kehtivas sõnastuses on andmekogu pidamise eesmärgiks muuhulgas teabe avalikustamine. Muudatusega asendatakse avalikustamisele viitav sõnastus andmete kontrollimise ja juurdepääsuõigust omavatele isikutele kättesaadavaks tegemisega.

RahaPTS § 78 ei piira isikute ringi kellele andmeid väljastatakse ning tegeliku kasusaaja andmed ja nende kohta tehtud märked avalikustatakse äriregistri infosüsteemis tasu eest või tasuta. Määruse muutmise eelnõu järgi ei ole andmekogu andmed edaspidi üldiselt kõigile kättesaadavad. Seega esineb vastuolu määruse eelnõu § 2 ja RahaPTS § 78 sõnastuses. Vajadus on täiendada RahaPTS § 78 selliselt, et andmetele võimaldatakse juurdepääs ja andmeid väljastatakse piiratud juhtudel, määrates ära § 78 lõikes 3 andmetele juurdepääsuõigust omavad isikud. **Leiame, et andmete avalikustamise välistamine määruses eeldab, et RahaPTS §-s 78 nimetatud andmete avalikustamine asendatakse andmetele juurdepääsu õiguse andmisega ja andmete väljastamisega päringu alusel.**

- 2) Eelnõu paragrahvi 10 tekst sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Andmekogule võimaldatakse juurdepääs, sealhulgas Euroopa Liidu õigusaktides sätestatud piiriülese juurdepääsu võimaldamiseks, ja andmekogust väljastatakse andmeid äriregistri infosüsteemi kaudu. Andmekogu on muudest andmekogudest õiguslikult sõltumatu.

(2) Andmekogule võimaldatakse juurdepääs järgmistel asutustel ja isikutel seaduses sätestatud ulatuses:

- 1) pädev asutus;
- 2) kohustatud isik;

3) õigustatud huvi tõendanud füüsiline ja juriidiline isik.

Määruse eelnõu järgi võimaldatakse andmekogule juurdepääs piiratud ringile isikutele ja asutustele. RahaPTS § 78 lõige 2 ja 3 tähenduses ei ole kinnist loetelu isikutest, kellele andmeid väljastatakse, vaid eristatakse andmete väljastamine tasu eest (sh võimalik 0-määraga tasu) või tasuta. Määruse eelnõu § 10 lg 2 kitsendab seda loetelu ning seetõttu on vajalik **RahaPTS § 78 lõikeid 2 või 3 muuta viisil, mis annab kinnise loetelu juurdepääsu õigusega isikutest või välistab olukorra, et andmeid avalikustatakse kõikidele isikutele.**

Teeme ettepaneku täiendada määruse § 10 lg 1 sõnastust selliselt, et andmekogust väljastatakse andmeid päringu alusel äriregistri infosüsteemi kaudu. Seletuskirjas on läbivalt kirjas, et andmekogus olevaid andmeid tehakse päringu alusel kättesaadavaks selleks õigustatud isikutele ja päringuid logitakse. Päringute alusel andmete väljastamise põhimõte on otstarbekas selgelt sõnastada määruses ja RahaPTS-s.

3) Määrust täiendatakse paragrahviga 11-1 järgmises sõnastuses:

„§ 11-1. Õigustatud huvi alusel juurdepääsu taotlemine ja taotluse andmekoosseis

(1) Õigustatud huvi alusel esitatud juurdepääsutaotlus esitatakse vastutavale töötleja äriregistri infosüsteemi kaudu või muul vastutava töötleja määratud viisil.

(2) Õigustatud huvi alusel esitatud juurdepääsutaotluses märgitakse vähemalt:

1) taotleja nimi või ärinimi;

2) taotleja isikukood või registrikood;

3) taotleja kontaktandmed;

4) andmed selle kohta, millise juriidilise isiku, usaldushalduse või muu õigusliku üksuse tegelike kasusaajate andmetele juurdepääsu taotletakse;

5) õiguslik alus andmete kättesaadavuse tagamiseks;

6) selgitus, miks on taotleja hinnangul andmete kättesaadavus vajalik;

7) andmed taotleja kutse või tegevusala kohta;

8) andmed või dokumendid, mis tõendavad õigustatud huvi olemasolu.“;

Teeme ettepaneku muuta seletuskirjas sõnastust „andmekoosseis võimaldab vastutaval töötlejal **hinnata** taotleja isikusamasust“ sõnadega „andmekoosseis võimaldab vastutaval töötlejal **kontrollida ja tuvastada** taotleja isikusamasust“. Isikusamasuse hindamine on protsessi osa selgitamiseks välja, kas isiku andmed vastavad tegelikkusele, kuid selge vastuse isikuandmete vastavusele annab andmete tuvastamine.

Kinnisasja omandamise kitsendamise seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (eelnõude infosüsteemis, toimik 26-0475, 1-6/3443-1) järgi võimaldatakse keelata pikaajalise elamisloata Venemaa ja Valgevene kodanikel, olenemata ettevõtete ning juriidiliste isikute asukohast, milles nad on tegelikud kasusaajad, kinnisasja omandamine kogu Eesti Vabariigi territooriumil. Teeme ettepaneku täiendada määruse eelnõu § 11-1 lg 2 punktiga 9 sõnastuses: „**9) taotleja kodakondsus**“. Ettepanek võimaldab kinnisasja omandamise nõuetele vastavuse kontrollimisel tuvastada tegeliku kasusaaja kodakondsust ning seeläbi otsustada kinnisasja omandamise lubatavus või keeld.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Igor Taro
siseminister